EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.5.12.
COM(2025) 238 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Bulgária nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Bulgária nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkére,

tekintettel az (EU) 2024/1263 rendeletre és különösen annak 17. cikkére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

mivel:

ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

(1) Az uniós gazdasági kormányzás megreformált kerete 2024. április 30-án hatályba lépett. A gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendelet[1], a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló, módosított 1467/97/EK rendelet[2] és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelv[3] együttesen a megreformált uniós gazdasági kormányzási keret központi elemei. A keret reformok és beruházások révén törekszik biztosítani az államadósság fenntarthatóságát, valamint a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, és a középtávra helyezi a hangsúlyt, amihez a szabályok hatékonyabb és következetesebb érvényesítése társul.

(2) Az új gazdasági kormányzási keret középpontjában a tagállamok által a Tanácsnak és a Bizottságnak benyújtott nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek állnak. E terveknek két célkitűzést kell megvalósítaniuk: i. biztosítaniuk kell, hogy az államadósság a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályán álljon, vagy prudens szinten maradjon, a költségvetési hiány pedig középtávon a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá csökkenjen és e szint alatt maradjon, valamint ii. biztosítaniuk kell az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagáló, illetve az EU közös prioritásainak kezelését célzó reformok és beruházások megvalósítását. E célból minden tervnek ismertetnie kell egy, a nettó kiadási[4] pályára

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] A Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Nettó kiadások alatt az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkében meghatározottak szerint i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós programokra fordított, teljes mértékben uniós alapokból származó bevételekből fedezett kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok

vonatkozó középtávú kötelezettségvállalást, amely tényleges költségvetési korlátot állapít meg a terv időtartamára, azaz (a tagállam rendes jogalkotási ciklusától függően) egy négy- vagy ötéves időszakra. Emellett a tervben ki kell fejteni, hogy a tagállam miként fogja biztosítani az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban (ideértve adott esetben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében megfogalmazott ajánlásokat is) – azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások megvalósítását, továbbá hogy a tagállam miként fogja kezelni a közös uniós prioritásokat. A költségvetési kiigazítás négyéves időszakra szól, amely legfeljebb három évvel meghosszabbítható, ha a tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtása mellett.

(3) A Bizottságnak a terv benyújtását követően értékelnie kell, hogy az megfelel-e az (EU) 2024/1263 rendeletben foglalt követelményeknek.

(4) Ezt követően a Tanácsnak a Bizottság ajánlása alapján ajánlást kell elfogadnia, amelyben meghatározza az érintett tagállam nettó kiadási pályáját, és adott esetben jóváhagyja a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat.

A BULGÁRIA NEMZETI KÖZÉPTÁVÚ KÖLTSÉGVETÉSI-STRUKTURÁLIS TERVÉVEL KAPCSOLATOS MEGFONTOLÁSOK

(5) Bulgária 2025. február 27-én benyújtotta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét a Tanácsnak és a Bizottságnak. A benyújtásra az (EU) 2024/1263 rendelet 36. cikkében meghatározott határidő két alkalommal történő meghosszabbítását követően került sor, miután a Bizottság a Bulgária által ismertetett indokok alapján – nevezetesen annak szükségességére való tekintettel, hogy a benyújtás időzítését össze kell hangolni a politikai ciklussal, ami lehetővé tenné Bulgária számára, hogy szilárd politikai kötelezettségvállaláson alapuló tervet nyújtson be – egyetértett a határidő meghosszabbításával.

A terv benyújtását megelőző eljárás

(6) Bulgária a terv benyújtását megelőzően technikai információkat kért[5], amelyeket a Bizottság 2025. január 24-én küldött meg és 2025. február 27-én tett közzé[6]. A technikai információkban a Bizottság megjelölte azt a szintet, amelyet a strukturális elsődleges egyenleg tekintetében 2028-ban biztosítani kell ahhoz, hogy a költségvetési

---

társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadások értendők.

[5] A tagállamoknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak továbbított előzetes iránymutatás technikai információkat tartalmaz i. a meghosszabbítás nélküli (négyéves) és a meghosszabbított (hétéves) kiigazítási időszakra vonatkozóan, valamint ii. a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel és anélkül. Tartalmazza továbbá a Bizottság középtávú államadósság-előrejelzési keretrendszerében alkalmazott főbb kezdeti feltételeket és alapvető feltételezéseket. A technikai információkat a Bizottság *2023. évi adósságfenntarthatósági figyelőjében* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) leírt módszertan alapján számították ki. A számítás alapját az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése és annak 2033-ig terjedő középtávú meghosszabbítása képezte, a hosszú távú GDP-növekedés és a népességelöregedéssel kapcsolatos költségek pedig összhangban vannak a Bizottság és a Tanács által közösen kiadott, *az idősödésről szóló 2024. évi jelentéssel* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

[6] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#bulgaria

hiány középtávon a GDP 3 %-a alatt maradjon, illetve hogy az államadósság középtávon a GDP 60 %-a alatt maradjon, még a négyéves kiigazítási időszakon túli további költségvetési intézkedések nélkül is. Középtáv alatt a kiigazítási időszak végét követő tízéves időszak értendő. A technikai információkat két forgatókönyv szerint készítették el és továbbították a tagállamoknak: az egyik forgatókönyv szerint az (EU) 2024/1263 rendelet 9. cikkének (3) bekezdésével összhangban teljesül a rezilienciacélú védintézkedéssel való összhang, a másik forgatókönyv szerint viszont nem. A Bulgária számára nyújtott technikai információ meghatározza, hogy – a négyéves kiigazítási időszak során az alkalmazandó költségvetési szabályoknak való megfelelés érdekében, valamint a Bizottság feltételezései alapján – a kiigazítási időszak végén (2028) – a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel nem számoló forgatókönyv alapján – a strukturális elsődleges egyenlegnek el kell érnie legalább a GDP 2,1 %-át, az alábbi táblázatban foglaltak szerint. Tájékoztatásképpen, a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedéssel is számolva, a strukturális elsődleges egyenlegnek a kiigazítási időszak végén (2028) legalább a GDP 0,9 %-át kellene kitennie. A rezilienciacélú védintézkedés azonban nem követelmény Bulgária számára.

1. táblázat: A Bizottság által Bulgária részére nyújtott technikai információk

A kiigazítási időszak utolsó éve	2028
A strukturális elsődleges egyenleg minimális értéke (a GDP %-ában), a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedés nélküli forgatókönyv alapján	–2,1
Csak tájékoztatásul: A strukturális elsődleges egyenleg minimális értéke (a GDP %-ában), a költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedést figyelembe vevő forgatókönyv alapján	–0,9

Forrás: a Bizottság számítása.

(7) Bulgária és a Bizottság az (EU) 2024/1263 rendelet 12. cikkével összhangban 2024 szeptemberében és októberében, majd 2025 januárjában és februárjában szakértői szintű párbeszédet folytatott[7]. A párbeszéd középpontjában a Bulgária által tervezett nettó kiadási pálya és az annak alapjául szolgáló feltételezések (különösen a potenciális növekedésre és az inflációra vonatkozó előrejelzések), továbbá az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra, valamint a méltányos zöld és digitális átállással, a társadalmi és gazdasági rezilienciával, az energiabiztonsággal és a védelmi képességek kiépítésével kapcsolatos közös uniós prioritásokra reagáló reformok és beruházások tervezett megvalósítása álltak.

(8) Bulgária – az általa a tervben szolgáltatott információk szerint – az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésével és 36. cikke (1) bekezdésének c) pontjával összhangban 2025 februárjában konzultációt folytatott a civil társadalom képviselőivel, a szociális partnerekkel, a regionális hatóságokkal és más releváns

[7] A párbeszédet megszakították annak érdekében, hogy a terv benyújtásának időzítését hozzáigazítsák a politikai ciklushoz, és lehetővé tegyék Bulgária számára, hogy szilárd politikai kötelezettségvállaláson alapuló tervet nyújtson be.

érdekelt felekkel. A Bulgária által a tervében szolgáltatott információk szerint a tervről az érdekelt felek széles körével konzultáltak, így a konzultációkba bevonták a szociális partnereket, a civil társadalom, a tudományos intézmények, az üzleti szervezetek és a nem kormányzati szervezetek képviselőit is.

(9) A tervet a bolgár Minisztertanács 2025. február 26-án fogadta el, majd továbbította a Bolgár Köztársaság Nemzetgyűlésének.

Egyéb kapcsolódó eljárások

(10) A Tanács 2024. október 21-én az európai szemeszter keretében több országspecifikus ajánlást[8] intézett Bulgáriához.

(11) Bulgária 2025. február 25-én az EUMSZ 140. cikkének (1) bekezdése szerinti konvergenciaértékelés iránti kérelmet nyújtott be azzal a céllal, hogy 2026. január 1-jén csatlakozhasson az euroövezethez. A Bizottság által 2025. június 4-én közzétett értékelés az államháztartási kritériumot is figyelembe vette.

(12) Bulgária 2025. május 2-án az (EU) 2024/1263 rendelet 26. cikkének (1) bekezdésével összhangban és a 2025. március 19-i C(2025)2000 final bizottsági közlemény alapján kérte a nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválását a magasabb védelmi kiadások figyelembevétele érdekében.

A TERV ÖSSZEFOGLALÁSA ÉS A BIZOTTSÁG ÁLTALI ÉRTÉKELÉSE

(13) Az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkével összhangban a Bizottság a következőképpen értékelte a tervet:

Háttér: makrogazdasági és költségvetési helyzet és kilátások

(14) A magánfogyasztás élénkülésének köszönhetően Bulgária gazdasági teljesítménye 2024-ben 2,8 %-kal nőtt. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2025-ben 2,9 %-kal nő az exportnak és az állami beruházások növekedésének köszönhetően. 2026-ban a reál-GDP várhatóan 3 %-kal nő, ami a beruházások további élénkülésének és az egyéb keresleti tényezők stabil növekedési ütemének köszönhető. Az előrejelzési időtávon (2025–2026) Bulgária potenciális-GDP-növekedése várhatóan viszonylag erős marad a beruházások magas szintjére visszavezethetően, amit viszont részben ellensúlyoznak majd a kedvezőtlen demográfiai trendek, így összességében a potenciális GDP növekedése csökkenő pályán lesz. A munkanélküliségi ráta 2024-ben 4,2 % volt, és a Bizottság előrejelzése szerint 2025-ben 4 %, 2026-ban pedig 3,8 % lesz. Az infláció (GDP-deflátor) a 2024. évi 6,5 %-ról 2025-ben várhatóan 2,3 %-ra csökken, 2026-ban pedig 2,8 % lesz.

(15) A költségvetési helyzet alakulását illetően Bulgária 2024. évi költségvetési hiánya a GDP 3 %-ának felelt meg. A mutató értéke az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint 2025-ben a GDP 2,8 %-a lesz, és – változatlan szakpolitikát feltételezve – 2026-ban is 2,8 %-on marad. Az Európai Bizottság 2024. őszi

[8] A Tanács ajánlása (2024. október 21.) Bulgária gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról (HL C/2024/6809, 2024.11.29.).

előrejelzése nem vette még figyelembe Bulgária 2025. évi költségvetés-tervezetét, amelyet a Nemzetgyűlés 2025. március 21-én fogadott el. Az államadósság 2024 végén a GDP 24,1 %-át tette ki. Az Európai Bizottság 2024. őszi előrejelzése szerint az adósságráta 2025 végére várhatóan a GDP 23,1 %-ára csökken, majd 2026 végére 24,5 %-ra emelkedik. Költségvetési előrejelzésében a Bizottság a középtávú tervekben szereplő kötelezettségvállalások közül csak azokat veszi figyelembe, amelyeket hitelt érdemlően bejelentett és kellő részletességgel meghatározott konkrét szakpolitikai intézkedések támasztanak alá.

A tervben szereplő nettó kiadási pálya és főbb makrogazdasági feltételezések

(16) Bulgária nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terve a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre szóló költségvetési kiigazítást irányoz elő.

(17) A terv tartalmazza az (EU) 2024/1263 rendelet 13. cikkében előírt valamennyi információt.

(18) Bulgária a tervben kötelezettséget vállal a 2. táblázatban feltüntetett nettó kiadási pálya követésére, ami 2025-től 2028-ig a nettó kiadások évi 4,9 %-os átlagos növekedését jelenti. A technikai információk alapján (lineáris kiigazítási pályát feltételezve) a nettó kiadások a kiigazítási időszak (2025–2028) során átlagosan 5,1 %-kal nőnek. A tervben vállalt nettó kiadási pálya a terv szerint a GDP –1,8 %-ának megfelelő strukturális elsődleges egyenleget eredményez a kiigazítási időszak végén (2028). Ez magasabb, mint a minimális strukturális elsődleges egyenlegre vonatkozóan a Bizottság által a 2025. január 24-i technikai információkban megadott, a 2028. évi GDP –2,1 %-át kitevő szintje[9].

2. táblázat: A Bulgária tervében szereplő nettó kiadási pálya és főbb feltételezések

	2025	2026	2027	2028	Átlag a terv érvényességi időszakában 2025–2028
A nettó kiadások növekedése (éves, %)	6,2	4,9	4,4	4,0	4,9
A nettó kiadások növekedése (kumulálva, a 2024-es bázisévtől, %)	6,2	11,4	16,3	21,0	n.a.
Potenciális GDP-növekedés (%)	2,8	2,6	2,5	2,4	2,6
Infláció (GDP-deflátor növekedése) (%)	3,9	2,6	2,3	2,1	3,5

Forrás: Bulgária középtávú költségvetési-strukturális terve és a Bizottság számításai.

[9] A költségvetési hiányra vonatkozó rezilienciacélú védintézkedés nélküli forgatókönyv esetén.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államadósságra gyakorolt hatásai

(19) Ha a tervben vállalt nettó kiadási pálya és az alapul szolgáló feltételezések megvalósulnak, a terv szerint az államadósság a kiigazítási időszak alatt a 2024. évi 24,2 %-ról a kiigazítási időszak végére fokozatosan a GDP 30,8 %-ára növekedne, amint az a következő táblázatban is szerepel. Középtávon, vagyis a kiigazítási időszak végétől számított 10 év alatt ez az államadósság fokozatos emelkedését eredményezheti, amely 2038-ra a GDP 45,3 %-ára emelkedhet.

3. táblázat: Az államadósság és az államháztartási egyenleg alakulása Bulgária tervében

	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Államadósság (a GDP %-ában)	24,2	25,8	27,4	29,1	30,8	45,3
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	–3,0	–3,0	–2,9	–2,9	–2,9	–2,9

(1) Forrás: Bulgária középtávú költségvetési-strukturális terve.

A terv értelmében tehát az államadósság középtávon a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alatt maradna. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében az államadósságra vonatkozóan előírt kritériumnak.

A tervben foglalt nettó kiadási kötelezettségvállalások államháztartási egyenlegre gyakorolt hatásai

(20) A tervben foglalt nettó kiadási pálya és feltételezések alapján a költségvetési hiány a kiigazítási időszak alatt kismértékben, a GDP 2,9 %-ára csökkenne. A terv értelmében tehát az államháztartási egyenleg a kiigazítási időszak végén (2028) nem lépné túl a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Emellett a kiigazítási időszakot követő tíz évben (azaz 2038-ig) a költségvetési hiány nem lépné túl a GDP 3 %-át. Ezért a tervben foglalt szakpolitikai kötelezettségvállalások és makrogazdasági feltételezések alapján a tervben előterjesztett nettó kiadási pálya eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet 16. cikkének (2) bekezdésében a költségvetési hiányra vonatkozóan előírt kritériumnak.

A tervben foglalt makrogazdasági feltételezések

(21) A terv olyan feltételezéseken alapul, amelyek eltérnek a Bizottság által Bulgáriának 2025. január 24-én továbbított feltételezésektől. A terv a következő hat változó esetében alkalmaz eltérő feltételezéseket: a 2024. évi strukturális elsődleges egyenleg kiindulópontja, a potenciális-GDP-növekedés, a GDP-deflátor növekedése, a GDP-arányos államadósság 2024. évi kiindulási pontja, a nominális implicit kamatlábak és az SFA-tételek. Az alábbiakban bemutatásra kerül a feltételezések közötti különbségek értékelése. Az értékelés figyelembe veszi a 2024. évi eredményadatoknak a terv benyújtását követő közzétételét, amivel az ajánlás báziséve 2024-re helyeződik át.

Alább ismertetjük a feltételezések közötti, a nettó kiadások átlagos növekedésére a legjelentősebb hatást gyakorló különbségeket, az egyes különbségek külön-külön történő értékelésével együtt.

- A terv 2024-re a GDP –2,5 %-ának megfelelő strukturális elsődleges egyenleget feltételez, amely 0,4 százalékponttal alacsonyabb az előzetes iránymutatásban feltételezett elsődleges strukturális egyenlegnél. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. A strukturális elsődleges egyenlegre vonatkozó negatívabb feltételezés, amely 2024-ben magasabb, a GDP 3 %-ának megfelelő várható államháztartási hiányt eredményez, a rendelkezésre álló legfrissebb költségvetés-végrehajtási adatokat tükrözi. A 2024-es nominális hiány alakulása azóta megerősítést nyert. Következésképpen ez a feltételezés kellően indokoltnak tekinthető.
- A terv figyelembe veszi, hogy a nominális implicit kamatláb 2024-ben emelkedett, és abból a feltételezésből indul ki, hogy az az előzetes iránymutatásban szereplő szintek felett marad. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben alacsonyabb a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. A kamatlábakkal kapcsolatos számításoknál a tényleges kamatfizetéseket és az államadósság szintjét veszik alapul, figyelembe véve a 2024-es és a 2025. januári új kötvénykibocsátások kamatlábait. Következésképpen ez a feltételezés kellően megalapozottnak tekinthető.
- A terv azt feltételezi, hogy a potenciális-GDP-növekedés 2024-ben elmarad az előzetes iránymutatástól, de meghaladja a Bizottság 2025–2033-ra vonatkozó feltételezéseit, ami azt eredményezi, hogy 2025–2038-ban a potenciális-GDP-növekedés a terv szerint átlagosan 2 %-os lesz, szemben az előzetes iránymutatásban szereplő 1,9 %-kal. E feltételezés alapján a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben némileg (megközelítőleg 0,1 százalékponttal) magasabb a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. A Bulgária által a tervben közöltek szerint a különbség nagyrészt a magasabb munkaerőpiaci aktivitási rátáknak és a beruházások növekedésének tudható be, ami elsősorban az állami szektorban jelentkezik. A 2024-re vonatkozó előzetes foglalkoztatási adatok magasabbak a Bizottság 2024. őszi előrejelzésében előre jelzettnél, ami arra utal, hogy a potenciális növekedésnél figyelembe vett munkaerő-ráfordítástól való eltérés indokolt. A tervben szereplő, közberuházásokra vonatkozó feltételezés eredendően szakpolitikai megfontolásokon alapul, és úgy tűnik, hogy összhangban van az elfogadott 2025. évi költségvetésben is megerősített szakpolitikai iránymutatásokkal. Összességében az e két tényezőn alapuló eltérés indokoltnak tekinthető.
- A terv feltételezése szerint a GDP-deflátor 2024-ben 6,4 %-kal, azaz az előzetes iránymutatás szerinti értéket 1,6 százalékponttal meghaladó mértékben nő, majd 2025-ben a Bizottság feltételezései felett marad, a 2026-ban pedig az előzetes iránymutatásban szereplő érték alá csökken. E feltételezés alapján a Bizottság feltételezéseihez képest a tervben némileg (megközelítőleg 0,1 százalékponttal) magasabb a nettó kiadások átlagos növekedése a kiigazítási időszak során. A 2024. évi magasabb GDP-deflátort alátámasztják a nemzeti számlák legfrissebb adatai, amelyek 2024-ben a Bizottság feltételezéseihez képest erőteljesebb GDP-deflátor-növekedést mutatnak. 2025 tekintetében az előzetes iránymutatástól való eltérés azzal magyarázható, hogy 2024 második felének magasabb GDP-deflátora áthúzódó hatással jár. 2025-öt illetően sem a Bizottság feltételezései, sem a bolgár terv nem vette figyelembe teljeskörűen a kenyérre, a lisztre és az éttermi szolgáltatásokra

vonatkozó héakulcsok visszaállítását, a háztartások által fizetendő villamosenergia-ár emelkedését és más áremelkedéseket 2025 januárjában. Ezek figyelembevétele esetén a nettó kiadások átlagos növekedése magasabb lenne a kiigazítási időszakban. 2026 vonatkozásában a tervben foglalt, az előzetes iránymutatáshoz képest alacsonyabb GDP-deflátor a mérsékeltebb bérnövekedésre vonatkozó feltételezésnek tudható be. A 2026-ra vonatkozóan a tervben előre jelzett alacsonyabb béremelések a feltételezett magasabb munkaerőpiaci részvételt tükrözik, ami indokoltnak tűnik az alapján, hogy 2024-ben az előzetes iránymutatáshoz képest magasabb volt a munkaerőpiaci részvétel. Következésképpen a 2024 és 2025 tekintetében a magasabb GDP-deflátorokra, 2026-ban pedig az alacsonyabb GDP-deflátorra vonatkozó feltételezések kellően indokoltnak tekinthetők.

A fennmaradó, az adósság- és SFA-tételekre vonatkozó feltételezések eltérései, valamint a vonatkozó makroszintű költségvetési mutatók közelmúltbeli közzétételei a Bizottság feltételezéseihez képest nem gyakorolnak jelentős hatást a nettó kiadások átlagos növekedésére.

A feltételezések közötti eltérések együttesen azt eredményezik, hogy a tervben a nettó kiadások átlagos növekedése alacsonyabb, mint ami a technikai információk alapján adódna.

A Bizottság a nettó kiadási pályának való megfelelés jövőbeli értékelése során figyelembe fogja venni a terv feltételezéseire vonatkozó fenti értékelést.

A tervben foglalt költségvetési stratégia

(22) A tervben szereplő indikatív költségvetési stratégia szerint a nettó kiadásokra vonatkozó kötelezettségvállalások főként diszkrecionális bevételnövelő intézkedések révén valósulnak meg. A bevételi oldalon az adóügyi megfelelés javítására, valamint az adócsalás és adókijátszás megelőzésére és leküzdésére irányuló intézkedések tartoznak a költségvetési célokat támogató fő elemek közé. További bevételi intézkedések révén várhatóan növelni fogják a társadalombiztosítási járulékokat. Ezen intézkedések közé tartozik a járulékfizetési plafon emelése és a nyugdíjba vonuláshoz szükséges szolgálati idő tervezett emelése. Végül a terv utal a dohányra és a dohánytermékekre kivetett jövedéki adók tervezett emelésére is. A kiadási oldalon nincsenek jelentős konszolidációs intézkedések, de a közelmúltbeli tendenciákkal összhangban további emeléseket terveznek.

(23) Az előirányzott szakpolitikai intézkedések részleteit meg kell erősíteni vagy ki kell igazítani, majd számszerűsíteni kell az éves költségvetésekben. Egyes intézkedéseket a Nemzetgyűlés által 2025. március 21-én elfogadott 2025. évi költségvetésben határoztak meg, míg más intézkedéseket várhatóan a későbbi költségvetésekben erősítenek meg. A 2025-re tervezett intézkedések közé tartozik a bevételi oldalon a járulékfizetési plafon emelése, a dohányra és a dohánytermékekre kivetett adó és a jövedéki adó mértékének növelése, valamint a kedvezményes héamértékek eltörlése az áruk és szolgáltatások különböző kategóriái esetében. A kiadási oldalon a honvédelem területén és a költségvetési szerveknél tervezik a fizetések emelését. A kiadások növekedésével számolnak a nyugdíjkiadások terén is, ami többek között az újonnan megítélt nyugdíjak és a nyugdíj-kiegészítések számának növekedésével függ össze. Ugyanakkor a tervben szereplő indikatív költségvetési stratégia végrehajtását kockázatok övezik, mivel az indikatív stratégia nincs részletesen kidolgozva, korlátozott az adócsalás és adókikerülés elleni intézkedésekből származó bevételek

előrejelezhetősége, továbbá amiatt, hogy a költségvetés egyszeri bevételi forrásoktól, például az állami tulajdonú vállalatok osztalékából származó bevételektől függ.

A tervben szereplő azon reform- és beruházási törekvések, amelyek az európai szemeszter keretében azonosított fő kihívásokra reagálnak és az Unió közös prioritásait kezelik

(24) A terv ismerteti azokat a szakpolitikai törekvéseket, amelyek az európai szemeszter keretében – különösen az országspecifikus ajánlásokban – azonosított fő kihívások kezelését, valamint az EU közös prioritásainak megvalósítását célzó reformokra és beruházásokra vonatkoznak. A terv több mint 120 reformot és beruházást tartalmaz, melyek a közös uniós prioritások megvalósítására irányulnak, közülük több mint 60 a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből (RRF), 40 pedig a kohéziós politikai alapokból (MFF) részesül pénzügyi támogatásban[10]. A terv reformjai és beruházásai a „*Nemzeti Fejlesztési Program – Bulgária 2030*” című kormányzati stratégiai dokumentumon is alapulnak.

A méltányos zöld és digitális átállás közös prioritását illetően, beleértve az (EU) 2021/1119 rendeletben meghatározott éghajlat-politikai célkitűzéseket is, a terv számos intézkedést tartalmaz olyan szakpolitikai fejezetekbe csoportosítva, mint például a közlekedési összeköttetések javítása, az energiapolitika, a digitalizáció előmozdítása, az oktatás, a készségek és a foglalkoztatás javítása, a vízellátás és a szennyvízkezelés, valamint az éghajlat-politika, környezet és mezőgazdaság. A tervben foglalt reformok és beruházások célja többek között a 2022-ben és 2023-ban az energiahatékonyságra vonatkozóan, a 2023-ban és 2024-ben az energiahatékonyságra, a társadalmi befogadásra és szociális védelemre vonatkozóan, a 2019-ben, 2020-ban, 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben a megújuló energiára, az infrastruktúrára és hálózatokra vonatkozóan, a 2019-ben a kutatásra és innovációra, valamint a regionális fejlesztésre és a helyi közszolgáltatásokra vonatkozóan, a 2019-ben, 2020-ban, 2023-ban és 2024-ben a közlekedésre és a regionális fejlesztésre vonatkozóan, valamint a 2019-ben, 2020-ban, 2023-ban és 2024-ben a készségekre, a szakképzésre és a felnőttoktatásra vonatkozóan kiadott országspecifikus ajánlások kezelése.

(25) A társadalmi és gazdasági reziliencia közös prioritásával kapcsolatban, beleértve a szociális jogok európai pillérét is, a terv számos olyan reformot és beruházást tartalmaz, amelyek különböző szakpolitikai területekre terjednek ki, a fenntartható államháztartástól, a gazdaságtól és az üzleti környezettől kezdve az igazságszolgáltatás, a kormányzás és a pénzügyi integritás megerősítésén, továbbá a közlekedési összeköttetések és az energiaellátás javításán át, az egészségügy és a társadalmi befogadás, az oktatás, a készségfejlesztés és a foglalkoztatás előmozdításáig. A tervben foglalt reformok és beruházások célja többek között az egészségügyre vonatkozóan 2019-ben és 2020-ban, a munkaerőpiaci politikára vonatkozóan 2019-ben és 2020-ban, az oktatásra, a megkülönböztetésmentességre és az esélyegyenlőségre vonatkozóan 2020-ban és 2024-ben, a forráshoz jutásra és a növekedésfinanszírozásra vonatkozóan 2020-ban, a költségvetési keretre és

[10] A bolgár középtávú költségvetési-strukturális tervben szereplő hivatkozások a jelenleg érvényes helyreállítási és rezilienciaépítési tervet követik. A bolgár kormány a helyreállítási és rezilienciaépítési tervének az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikke alapján történő módosítására, továbbá a REPowerEU-fejezettel való kiegészítésére irányuló kérelmet szándékozik benyújtani.

költségvetési irányításra vonatkozóan 2020-ban, 2022-ben és 2023-ban, a szegénységre és a társadalmi befogadásra vonatkozóan 2019-ben, 2020-ban, 2023-ban és 2024-ben, az üzleti környezetre vonatkozóan 2019-ben és 2020-ban, a megújuló energiára, az infrastruktúrára és a hálózatokra vonatkozóan 2019-ben, 2020-ban, 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben, a közlekedésre és a regionális fejlesztésre vonatkozóan 2019-ben, 2020-ban, 2023-ban és 2024-ben, valamint az adóigazgatásra, az adókijátszásra és az adókikerülésre vonatkozóan 2019-ben kiadott országspecifikus ajánlások kezelése.

(26) Az energiabiztonságra vonatkozó közös prioritás összefüggésében a terv olyan reformokat és beruházásokat tartalmaz, amelyek az energiafüggetlenség biztosítására, és emellett az energiaágazat dekarbonizációjára irányulnak. A tervben megfogalmazott reformok elősegítik a piaci elvek bevezetését az energiaágazatban, többek között a villamosenergia-piac liberalizálásával. Emellett a terv olyan reformokat és beruházásokat tartalmaz, amelyek a kínálat differenciálására, a szomszédos országokkal való összeköttetések javítására, valamint a megújuló energia előállításának és tárolásának előmozdítására irányulnak. A tervben foglalt reformok és beruházások célja többek között a megújuló energiára, az infrastruktúrára és a hálózatokra vonatkozóan 2019-ben, 2020-ban, 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben, az energiahatékonyságra vonatkozóan 2022-ben és 2023-ban, valamint az energiahatékonyságra és a társadalmi befogadásra és a szociális védelemre vonatkozóan 2023-ban és 2024-ben kiadott országspecifikus ajánlások kezelése. A terv nem tartalmaz olyan intézkedést, amely az állami tulajdonú vállalatok irányításának korszerűsítésére vonatkozóan 2019-ben, illetve a pénzmosás elleni keret hatékony felügyeletére és végrehajtására vonatkozóan 2019-ben és 2020-ban kiadott országspecifikus ajánlás kezelésére irányulna. Ezeket azonban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv intézkedései és az ERM II árfolyam-mechanizmusba való belépés utáni időszakra vonatkozó kötelezettségvállalások kezelik. A terv nem tartalmaz a csoportszintű felügyeletnek a nem banki pénzügyi ágazatban történő érvényesítésére és a gépjármű-biztosítási ágazat strukturális gyengeségeinek kezelésére vonatkozóan 2019-ben kiadott országspecifikus ajánlás kezelésére irányuló intézkedéseket sem.

(27) A védelmi képességekre vonatkozó közös prioritással kapcsolatban a terv a Nemzetgyűlés által a 2032-ig tartó időszakra vonatkozóan elfogadott védelmi beruházási programmal összhangban a korszerűsítésre és új katonai képességek beszerzésére irányuló beruházásokat tartalmaz.

(28) A terv információval szolgál a kohéziós politikai alapokkal és Bulgária helyreállítási és rezilienciaépítési tervével való koherenciáról és – adott esetben – kiegészítő jellegről. A terv megfelelően hivatkozik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben és a többéves pénzügyi keretből finanszírozott intézkedésekre, és néhány további, nemzeti finanszírozású intézkedést is előirányoz.

(29) A terv áttekintést nyújt Bulgáriának az EU közös prioritásaihoz kapcsolódó állami beruházási szükségleteiről. A közös uniós prioritásként meghatározott méltányos zöld átállás tekintetében – ideértve az európai éghajlat-politikai jogszabályokkal való koherenciát is – a terv az (EU) 2018/1999 rendelet alapján elkészített, a 2021–2030-as időszakra vonatkozó integrált nemzeti energia- és klímatervben meghatározott öt kiemelt területhez, nevezetesen 1. a dekarbonizációhoz, 2. az energiahatékonysághoz, 3. az energiabiztonsághoz, 4. a belső energiapiachoz és 5. a kutatáshoz, innovációhoz és versenyképességhez kapcsolódó beruházási igényeket azonosít. Emellett a terv meghatározza az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással összefüggő beruházási

igényeket. A társadalmi és gazdasági rezilienciához – többek között a szociális jogok európai pilléréhez – kapcsolódó beruházási igényekkel összefüggésben a terv beruházási igényeket határoz meg az oktatás, a készségek, a foglalkoztatás, az egészségügyi ellátáshoz, a szociális szolgáltatásokhoz és a tartós ápolás-gondozáshoz való hozzáférés, a nemek közötti egyenlőség és az európai gyermekgarancia végrehajtása terén. Ami az energiabiztonságra irányuló közös uniós prioritást illeti, a terv egyrészt meghatározza a földgázellátás forrásainak és útvonalainak diverzifikálását szolgáló beruházási igényeket, többek között az infrastruktúra fejlesztése révén, másrészt további beruházási igényeket azonosít a vízerőművekkel és az úszó erőművekkel, a biomassza villamosenergia-termelésre való felhasználása és a villamosenergia-tárolási kapacitások terén. A szükségletekhez igazodó védelmi képességek kiépítésére vonatkozó közös uniós prioritással kapcsolatban a terv meghatározza az ország fegyveres erőinek korszerűsítéséhez szükséges beruházási igényeket.

A Bizottság következtetése az értékelés alapján

(30) Összességében a Bizottság úgy véli, hogy Bulgária terve eleget tesz az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek.

ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉS

(31) Helyénvaló, hogy a Tanács az (EU) 2024/1263 rendelet 17. cikkével összhangban 2025-től a tervben foglalt nettó kiadási pályát javasolja a Bulgáriának címzett ajánlásában,

AJÁNLJA, hogy Bulgária:

Biztosítsa, hogy a nettó kiadások növekedése ne haladja meg az ezen ajánlás I. mellékletében meghatározott felső határokat.

I. MELLÉKLET

A nettó kiadások maximális növekedési rátája
(éves és kumulált növekedési ráták nominális értéken)
Bulgária

Évek		2025	2026	2027	2028
Növekedési ráta (%)	Éves	6,2	4,9	4,4	4,0
	Kumulált (*)	6,2	11,4	16,3	21,0

(*) A kumulált növekedési ráták kiszámítása a 2024-es báziséven alapul. A kumulált növekedési rátákat az utólagos megfelelésnek a kontrollszámlán történő éves nyomon követése során használják.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök